

Środki zaradcze i metody zwalczania bezrobocia w powiecie bełchatowskim

W referacie zajmuję się analizą struktury bezrobocia w powiecie bełchatowskim w latach 1997–2000 oraz zastosowanymi środkami i metodami jego zwalczania, wskazuję też na warunki ogólne zrównoważonego rozwoju potrzebne w polityce regionalnej i całego kraju dla zmniejszenia bezrobocia¹.

Aktualna sytuacja prawna jest taka, że za rozwiązywanie problemów związanych z bezrobociem odpowiadają samorządy lokalne. Urzędy pracy, które do końca minionego roku stanowiły wydzieloną administrację państwową, obecnie podlegają władzom powiatowym (w Bełchatowie – gminno-miejskim). Niestety, państwo przekazało kompetencje, ale nie zapewniło odpowiednich pieniędzy.

Środki budżetowe na aktywne formy zwalczania bezrobocia zostały podzielone według specjalnego algorytmu. Połowę przeznaczono bezpośrednio dla poszczególnych powiatowych urzędów pracy, a drugą część pozostawiono do dyspozycji centrali – Krajowego Urzędu Pracy. Ten finansuje wybrane w drodze konkursu programy specjalne, zgłaszane przez powiaty. Taki podział został przez większość samorządów oprotestowany. Narzuca on kierunki wydatkowania pieniędzy bez uwzględniania specyficznych potrzeb miejscowych rynków pracy. Dodać trzeba, że należne środki na roboty publiczne, prace interwencyjne, aktywizacje zawodową absolwentów, szkolenia i pożyczki przekazywane są z kilkumiesięcznym opóźnieniem oraz w zmniejszonej wysokości w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Powiat bełchatowski wyróżnia się też spośród 29 powiatów województwa łódzkiego najwyższym wskaźnikiem budżetu samorządowego na jednego mieszkańca (14,8 zł), mimo że realnie jest to niewiele. W porównaniach wielkości budżetów gminnych powiat bełchatowski ustępuje jedynie miastu Łódź (dane z roku 1999).

¹Z dniem 1 stycznia 1999 roku w Polsce rozpoczęły funkcjonowanie 373 powiaty, w tym powiat bełchatowski. Znalazł się on w województwie łódzkim, z którym jest związany gospodarczo i społecznie. Powiat ten obejmuje: miasto Bełchatów, miasto i gminę Żelów oraz gminy Bełchatów, Dróżbice, Kleszczów, Kluki, Rusiec i Szczerców, ogółem obszar 971 km².

W całej Polsce bezrobocie jest wysokie, chociaż w ostatnich miesiącach zmniejszyło się, natomiast w powiecie bełchatowskim nadal rośnie. Tendencja wzrostowa liczby bezrobotnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, utrzymuje się od trzech lat. Jest to tym większy problem, że 58,3% ludności powiatu bełchatowskiego jest w wieku produkcyjnym. Natomiast w wieku poprodukcyjnym znajduje się 11,3% ogółu ludności powiatu. W obrazie całego województwa łódzkiego powiat bełchatowski charakteryzuje się najniższym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym przy jednocześnie dużym udziale dzieci i młodzieży w wieku do 18 lat². Na koniec grudnia 1997 roku w granicach obecnego powiatu mieszkało nieco ponad 110 tys. osób, tj. 0,3% ludności Polski, w tym w miastach 69 tys. osób, a na terenach wiejskich ponad 41 tys. Duża jest liczba indywidualnych gospodarstw rolnych, w całym powiecie bełchatowskim jest ich ogółem 8143, z czego 27,9% to gospodarstwa użytkujące dochody wyłącznie z produkcji rolniczej³.

Optymistyczne prognozy gospodarcze dla regionu związane są z funkcjonowaniem i dalszą rozbudową kompleksu paliwowo-energetycznego, tj. kopalni i elektrowni „Bełchatów”, oraz możliwościami rozwoju licznych już przedsiębiorstw współpracujących z nimi, w tym podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne⁴.

Bezrobocie strukturalne w powiecie bełchatowskim w ostatnich latach

Powiat bełchatowski odczuwa mocno problem bezrobocia. Transformacja polityczna i gospodarcza przyczyniła się nie tylko do zmian własnościowych, ale również do nierównowagi na rynku pracy. Urynkowienie gospodarki wymusiło na przedsiębiorstwach racjonalniejsze metody gospodarowania. W wielu przy-

²Bełchatowskie jest powiatem ludzi młodych, rozwijających się, w większości w wieku podnoszących swoje wykształcenie i kwalifikacje. Przed wejściem w życie reformy oświatowej w 1999 r. (rozłożonej na kilka lat) na terenie powiatu działało 51 szkół podstawowych, 5 liceów ogólnokształcących, 15 szkół technicznych i zawodowych oraz 2 filie szkół wyższych.

³W rejonie bełchatowskim dominuje przemysł paliwowo-energetyczny. Znajduje się tutaj największa w Europie kopalnia węgla brunatnego i elektrownia konwencjonalna oraz ośrodek przemysłu gumowego i włókienniczego. Ponadto, działa tu wiele firm branży budowlanej i energetycznej, przetwórstwa rolnego, transportowych i handlowych. Przedsiębiorstwa te w znacznym stopniu oddziałują na lokalny rynek pracy. Patrz: Elementy strategii powiatu bełchatowskiego – Powiat bełchatowski. [w:] Materiały Starostwa Powiatowego Bełchatów, 2000 r.

⁴Niektórzy rolnicy i ogrodnicy bełchatowscy starają się o powstanie grup producenckich, by promować swoje produkty, wspólnie je sortować i sprzedawać oraz kupować maszyny potrzebne w pracy. Wspólne koszty i organizacja dalyby im większą siłę przebicia, także na rynkach zagranicznych. Czekają na ustawę.

padkach łączy się to z redukcją zatrudnienia, nierzadko też likwidacją przedsiębiorstw, które nie potrafiły się przystosować do nowych zasad funkcjonowania⁵.

Ogólna stopa bezrobocia w powiecie bełchatowskim wynosiła w 1997 roku 13,5% (w kraju 10,5%) i utrzymywała się na tym samym poziomie w 1998 roku (13,6%, kraj 10,4%). W 1999 roku bezrobocie wzrosło do 14,5% w powiecie, a w kraju do 13,2%. Tak więc w powiecie bełchatowskim stopa bezrobocia była w badanych latach wyższa niż ogólnokrajowa.

W 1998 roku w związku z nowym podziałem terytorialnym uległa zmianie również liczba bezrobotnych⁶. Na wzrost ich liczby w powiecie bełchatowskim złożyło się kilka czynników, z których najważniejsze to:

- zwiększona liczba rejestrujących się absolwentów,
- zakończenie zatrudniania w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych,
- mniejsza liczba ofert pracy zgłaszanych do urzędu (spadek liczby ofert w zawodach budowlanych w okresie posezonalnym),
- ustabilizowanie poziomu zatrudnienia w większości podmiotów w regionie, skutkujące brakiem przyjęć nowych pracowników.

W ciągu 1997 roku na listach bezrobotnych znalazło się ogółem 7725 osób, w tym 3626 kobiet⁷. Najwięcej osób zapisało się po raz trzeci i więcej, tj. 70,6% ogółu poszukujących pracy w ciągu roku. Po raz pierwszy zapisanych było wtedy 2271 osób, tj. 29,4%. Konsekwencją istnienia w rejonie dużego kompleksu górniczo-energetycznego jest coroczny wysoki wskaźnik udziału kobiet w grupie zarejestrowanych bezrobotnych.

W następnym roku zarejestrowanych było 8010 osób, w tym 3867 stanowiły kobiety. Rejestrujący się po raz kolejny stanowili 73,9% ogólnej liczby zarejestrowanych. Przyczyny rejestracji były zróżnicowane, ale do głównych należały zwolnienia grupowe, dotyczyły one pracowników z czterech zakładów.

W 1999 roku nastąpił bardziej widoczny przyrost liczby bezrobotnych i było ich ponad dziewięć tysięcy, w tym prawie połowa to kobiety. Po raz pierwszy zarejestrowało się niemal trzy tysiące osób, tj. 31,7%, co spowodowane było dalszymi zwolnieniami z przyczyn dotyczących zakładów pracy (236 osób) oraz zakończeniem umów o pracę na czas określony.

⁵Patrz: Dochód rośnie, bezrobocie też. *Gazeta Wyborcza* z 23 marca 2000 r.

⁶Na skutek reformy samorządowej zmianie uległ zakres terytorialny działania Powiatowego Urzędu Pracy w Bełchatowie. W skład powiatu weszła gmina Rusiec, a odeszły gminy Dłutów i Rząśnia. Por. też: Małe podmioty. *Wiadomości Dnia* z 21 grudnia 1999 r.

⁷„Napływ” przedstawia liczbę bezrobotnych, którzy w danym okresie sprawozdawczym zostali zarejestrowani w Urzędzie Pracy, natomiast „odpływ” przedstawia liczbę bezrobotnych, którzy w okresie sprawozdawczym z różnych powodów zostali wyłączeni z ewidencji bezrobotnych.

Pośrednio część rejestracji dokonanych w 1999 roku spowodowana była reformą ubezpieczeń społecznych. Według szacunków PUP w Bełchatowie, 1174 osoby zarejestrowały się ze względu na potrzeby świadczeń służby zdrowia.

„Odpływ” z grupy bezrobotnych miał różne przyczyny. Jeszcze w 1997 roku Urząd Pracy w Bełchatowie wyłączył z ewidencji bezrobotnych ogółem 10 063 osoby (5045 to kobiety), mniej natomiast w następnych latach, tj. w 1998 r. 8283 osoby (w tym 3989 to kobiety), a w 1999 r. 7731 osób.

Przyczynami odpływu bezrobotnych w ostatnich latach było:

	1997	1998	1999
1) podjęcie pracy	4955	3921	3178
z tego:			
• pracy stałej	3822	2944	2649
• prac interwencyjnych	603	568	379
• robót publicznych	505	377	118
• własnej działalności gospodarczej	25	29	–
2) nie potwierdzona gotowość do podjęcia pracy	3500	2832	2524
3) dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	103	49	127
4) nabycie uprawnień rentowych lub emerytalnych	–	–	79
5) inne	1000	636	1794

Zmniejszająca się liczba podjęć pracy w badanych latach, a szczególnie pracy stałej, wynikała z sytuacji lokalnego rynku pracy i kondycji istniejących podmiotów gospodarczych, co w konsekwencji wpływało na zmniejszenie się liczby ofert pracy napływających do PUP. Dość dużą grupę bezrobotnych wyłączonych z ewidencji stanowiły osoby, które w kolejnych latach nie potwierdziły gotowości do podjęcia pracy.

Cechą charakterystyczną rosnącego bezrobocia w tych latach był wysoki odsetek bezrobotnych wśród najmłodszych, ponadto najmniej bezrobotnych zarejestrowano wśród osób powyżej 55 roku życia.

W strukturze bezrobocia wg stażu pracy w tych latach przeważały osoby pracujące dotychczas do 5 lat, a najmniejszą grupę stanowiły osoby ze stażem powyżej 30 lat. Ponad połowa do chwili rejestracji przepracowała nie więcej niż 10 lat.

Struktura bezrobotnych wg poziomu wykształcenia nie ulegała zasadniczym zmianom. Dominowały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz z wykształceniem podstawowym. Zwraca uwagę wzrost bezrobocia wśród osób z wykształceniem wyższym, ich liczba w analizowanym okresie podwoiła się, przy czym przeważały osoby z wykształceniem pedagogicznym, ekonomicznym

oraz technicznym. Wpływ na stagnację lokalnego rynku pracy, w tym jego nasylenie pod względem zapotrzebowania na pracowników wykwalifikowanych, miał niewątpliwie związek ze zmniejszeniem się liczby ofert pracy dla nich⁸.

Analizując strukturę bezrobocia w tych latach wg czasu pozostawaniu bez pracy dostrzec można dużą liczbę bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy, są to tzw. długotrwale bezrobotni. Jednak grupa ta nie zwiększyła się istotnie w tym czasie.

Liczba bezrobotnych nie posiadających prawa do zasiłku przedstawiała się następująco:

- w 1997 r. – 6101 osób (w tym 2929 kobiet);
- w 1998 r. – 6438 osób (w tym 4299 kobiet);
- w 1999 r. – 6754 osób (w tym 4572 kobiet).

Ogólna liczba bezrobotnych bez prawa do otrzymania zasiłku w analizowanym okresie nie zwiększyła się zasadniczo, chociaż w grupie tej wzrosła poważnie liczba kobiet.

Bezrobotne kobiety w 1999 r. stanowiły ogółem 62,2% wszystkich bezrobotnych, w tym połowa z prawem do zasiłku. Najliczniejszą grupę bezrobotnych kobiet stanowiły osoby najmłodsze i z wykształceniem zawodowym. Trudno było zdobyć pracę młodym kobietom lepiej wykształconym.

Stosowane środki ograniczające bezrobocie

Od początku 2000 r. Powiatowy Urząd Pracy w Bełchatowie otrzymuje dodatkowe pieniądze z budżetu realizując własne projekty, które zostały pozytywnie zaopiniowane przez Krajowy Urząd Pracy. Pieniądze otrzymują w tym roku te części powiatu (samorządy lokalne), które miały najlepsze pomysły na zmniejszenie liczby bezrobotnych.

W związku z wysokim bezrobociem kobiet zamieszkałych w rejonie bełchatowskim PUP uruchomił jeszcze w 1998 roku specjalny program mający pomóc kobietom w znalezieniu pracy (posiadającym co najmniej roczny staż pracy). W ramach tego programu podejmują one pracę na podstawie umów między PUP a pracodawcami w ramach refundacji składki ZUS, prac interwencyjnych i robót publicznych. Dotychczasowe doświadczenia nabyte w tym programie skłoniły Urząd Pracy do przyjęcia kolejnych programów z myślą o kobietach, m.in. pod nazwą „Aktywizacja zawodowa kobiet w środowisku małego miasta – Żelów 2000”. Program ten, inspirowany przez samorząd miasta i gmi-

⁸Por.: Analiza rynku pracy w ostatnich latach. Materiały Powiatowego Urzędu Pracy. Bełchatów 2000 r.

ny Zelów, zaadresowano przede wszystkim do miejscowej społeczności, w dużym stopniu wiejskiej. Zgodnie z nim, i na podstawie skierowania PUP, zwraca się część kosztów poniesionych przez pracodawców na wynagrodzenia dla nowo zatrudnionych kobiet.

Młodzież poszukująca pracy, w wieku do 24 lat, stanowi w tym roku w powiecie ok. 1/3 ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, a problem ich bezrobocia – wydaje się – będzie w najbliższych latach narastał. Powodem tego jest wchodzenie w wiek produkcyjny młodych z wyżu demograficznego oraz niedopasowanie rozmiarów i struktury kształcenia kadr do potrzeb gospodarki lokalnej. Innymi powodami są niewątpliwie pewien zastój gospodarczy oraz niedostatki w sferze polityki edukacyjnej. Łączy się to z brakiem prognoz przyszłego popytu gospodarczego na poszczególne kategorie kwalifikacji zawodowych. To z kolei uniemożliwia dostosowanie systemu szkolnictwa do przyszłych potrzeb lokalnych i nie tylko. Trudną sytuację młodych ludzi na tym rynku pracy komplikuje nieefektywny system poradnictwa i doradztwa zawodowego⁹.

W badanych latach liczba bezrobotnych absolwentów wzrosła. Coraz więcej młodych bez pracy to osoby z przygotowaniem zawodowym oraz policealnym i średnim zawodowym¹⁰. Realizowany był ogólnopolski program „Absolwent-98”. Jego celem było znalezienie zatrudnienia w okresie od 1 czerwca 1998 roku do 31 maja 1999 roku przez minimum 30% zarejestrowanych absolwentów. W trakcie realizacji tego programu PUP w Bełchatowie pozyskał 106 ofert pracy dla absolwentów szkół, z tego 50 ofert pracy niesubsydiowanej. Liczba bezrobotnych absolwentów na koniec 1999 roku wynosiła 8,8% ogółu bezrobotnych. W tym samym roku zgłoszono 149 ofert pracy dla absolwentów, z czego 66 dotyczyło pracy stałej. W ramach podjętego (ale jeszcze nie zakończonego) programu „Absolwent-99” pracę niesubsydiowaną podjęło dotychczas 39 absolwentów.

W celu łagodzenia skutków bezrobocia PUP w Bełchatowie przejawiał także inne rodzaje aktywności, mające zmniejszać rozmiary tego zjawiska. Jednym z elementów aktywnej polityki jest pośrednictwo pracy, polegające na udzielaniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia, a pracodawcom pomagające w znalezieniu potrzebnych pracowników, m.in. poprzez organizację giełd pracy. Poprzez bezpośredni kontakt z pracodawcami PUP pozyskał w 1999 roku 1012 ofert. Część z nich nie została wykorzystana z uwagi na brak poszukiwanych kwalifikacji u osób zarejestrowanych.

⁹ Por. Dochód rośnie, bezrobocie też..., op. cit.

¹⁰W ostatnich latach najwięcej absolwentów rejestrowało się w kolejności: po ukończeniu szkół zasadniczych zawodowych, policealnych oraz średnich zawodowych.

Ważną formą aktywności samorządu bełchatowskiego jest poradnictwo zawodowe, poprzez które doradca zawodowy może pomagać zainteresowanej osobie w wyborze lub zmianie zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia zawodowego, uwzględniając jej możliwości psychofizyczne i sytuację życiową, wobec potrzeb rynku pracy. Doradcy zawodowi pracujący w 1999 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy udzielili 1691 porad zawodowych. Doradcy współpracują z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Młodzieżowym Biurem Pracy oraz z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Rozpowszechnioną i wartościową formą działań na rynku pracy jest ułatwianie bezrobotnym zdobywania kwalifikacji przydatnych do uzyskania zatrudnienia. W Urzędzie Pracy w Bełchatowie kładzie się nacisk na szkolenia bezrobotnych, w których w 1999 roku uczestniczyło 436 osób, przy czym ponad połowa z nich znalazła zatrudnienie w pierwszym półroczu br. (53,4%).

W ramach aktywizacji zawodowej absolwentów PUP w Bełchatowie częściowo refunduje pracodawcom koszty zatrudnienia osób, które odbywają u nich staż na podstawie umów. Ponadto, absolwenci mogą być kierowani na szkolenia oraz do pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych.

Organizacja prac interwencyjnych przy współudziale podmiotów gospodarczych jest popularną formą polityki przeciwdziałania bezrobociu. Na przestrzeni roku 1999 w rejonie bełchatowskim zatrudniono przy pracach interwencyjnych 696 osób. Umowy o organizację prac interwencyjnych zawierane są z różnymi podmiotami. Najczęściej byli potrzebni pracownicy o charakterze administracyjno-biurowym, księgowi, robotnicy budowlani, gospodarze domów i sprzątaczk.

Cenioną metodą zwalczania bezrobocia jest realizacja robót publicznych, które inspirują i przygotowują organy gminy lub terenowe organy administracji rządowej. Są to prace gospodarcze lub społecznie użyteczne, a łagodzące skutki bezrobocia. W 1999 roku takimi pracami objęto 226 osób. Bezrobotni najczęściej podejmowali pracę w zawodach: robotnik gospodarczy, robotnik budowlany, stolarz i malarz.

Ostatnią z form aktywnego działania PUP w Bełchatowie ograniczającą bezrobocie jest udzielanie pożyczek dla bezrobotnych w celu rozpoczęcia przez nich działalności gospodarczej. W 1999 roku udzielono 25 pożyczek na kwotę 264 350 zł oraz 3 pożyczki na szkolenia¹¹.

Powiatowy Urząd Pracy z dniem 1 stycznia 2000 roku przestał działać jako jednostka podległa Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy, stając się organem samorządowym podległym Starostwu Powiatowemu Bełchatów. Zmiana ta, wyni-

¹¹Patrz: Zasady gospodarowania środkami Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Materiały Powiatowego Urzędu Pracy w Bełchatowie. 2000 r.

kająca z reformy administracyjnej państwa, uczyniła PUP jednostką samorządową, realizującą obok dotychczasowych zadań także dodatkowe, m.in.:

- wydawanie zezwoleń i zgód w sprawach dotyczących zatrudnienia lub wykonania innej pracy zarobkowej przez cudzoziemców na podstawie kryteriów ustalonych przez samorząd województwa,
- wykonywanie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów ustawy – kontrola legalności zatrudnienia.

W celu aktywnego działania ograniczającego bezrobocie w regionie bełchatowskim Powiatowy Urząd Pracy także w tym roku kontynuuje stare i realizuje nowe założenia gospodarowania środkami Funduszu Pracy.

Środki Funduszu Pracy zgodnie z ustawą o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu kierowane są w pierwszej kolejności na wypłatę zasiłków dla osób uprawnionych i tracących pracę, na wypłatę zasiłków i świadczeń przedemerytalnych oraz refundację wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych na umowę w celu przygotowania zawodowego¹². Decyzją Prezesa Krajowego Urzędu Pracy z dnia 1.02.2000 r. przyznano dla powiatu bełchatowskiego na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu kwotę 2 094 000 zł (w 1999 roku było 3 237 820 zł, tzn. o 35% więcej). Jednocześnie na podstawie ustawy budżetowej określono kwotowe udziały poszczególnych form aktywizacji, najwięcej na prace dla absolwentów oraz prace interwencyjne. Na poszczególne formy działalności przeznaczono¹³:

- szkolenia – 311 000 zł,
- prace interwencyjne – 679 809 zł,
- roboty publiczne – 227 650 zł,
- dla absolwentów – 777 613 zł,
- programy specjalne – 54 900 zł.

Z powodów oszczędnościowych Urząd Pracy stara się w ostatnim czasie o utrzymania kosztów ponownego zatrudnienia na poziomie nie wyższym jak w roku ubiegłym. Zmniejszenie bezrobocia i jego negatywnych następstw wymaga w tej sytuacji rozszerzania współpracy z partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi, ale przede wszystkim z innymi władzami lokalnymi, których ten problem również dotyczy.

Inne z podejmowanych działań mają na celu objęcie pracami interwencyjnymi możliwie dużej liczby osób oraz powiększenie liczby stałych miejsc pracy

¹²Patrz: O zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu. [w:] Materiały..., op. cit. oraz ustawa z 14 grudnia 1994 r.

¹³W wymienionych kwotach mieszczą się zobowiązania z umów przechodzących z 1999 roku.

dla osób bezrobotnych. Do osiągnięcia tych celów PUP bełchatowski dąży m.in. poprzez:

- wybór pracodawców na zasadzie konkursu,
- współpracę z pośrednikami w celu sprawdzenia wiarygodności pracodawców,
- stałą analizę rynku pracy i właściwy dobór kandydatów do pracy,
- systematyczne kontrole prowadzone przez PUP w trakcie realizacji umów o prace interwencyjne.

Zakłada się, że do końca roku 2000 do pracy w ramach prac interwencyjnych zostanie skierowanych 239 osób, w tym na umowy roczne 65 osób i na umowy półroczne 174 osoby.

Kwota przyznana w tym roku na organizację robót publicznych ma pokryć zobowiązania z 1999 roku oraz częściowe wydatki urzędu na obsługę bezrobocia. W związku z brakiem pieniędzy w roku bieżącym nie będą już zawierane nowe umowy na roboty publiczne.

Z uwagi na wzrost w tym roku zainteresowań stażami absolwentkimi (zarówno absolwentów, jak i pracodawców) wypłacane są większe kwoty na tę formę. Utrzymane są wydatki na staże na poziomie roku ubiegłego. Przyznanie stosunkowo sporych środków podyktowane jest oczekiwaniem, że zwiększy to efektywność zatrudnienia po stażach. Do końca tego roku przewiduje się skierować na staże półroczne 65 bezrobotnych absolwentów, przy czym preferowani są pracodawcy gwarantujący zatrudnienie po stażu na poziomie co najmniej 40% spośród skierowanych do nich osób.

W ramach częściowej refundacji pracodawcom wynagrodzeń wypłacanych absolwentom u nich pracującym do końca 2000 roku przewiduje się skierowanie do pracy 74 osób. Ta forma aktywizacji jest korzystna dla młodych ludzi, gdyż umożliwia im bezpośredni start w życie zawodowe na etacie.

Przez cały rok 2000 mają być udzielone 23 pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. PUP w Bełchatowie realizuje już ten cel na podstawie tzw. Standardów usług świadczonych przez urząd.

W swych wysiłkach zwalczania i zaradzania bezrobociu bełchatowski PUP kieruje do pracy według kolejności: **po pierwsze** – osoby z grup ryzyka, w tym długotrwale bezrobotne, **po drugie** – osoby bez prawa do zasiłku, **po trzecie** – absolwentów, **po czwarte** – bezrobotnych w zawodach, dla których systematycznie brak jest ofert pracy stałej¹⁴.

Wszystkie te formy mają zmniejszać bezrobocie w powiecie. Wysokie bezrobocie stało się problemem dla gospodarki polskiej i nie zanosi się na to, aby szybko malało. Oczywiście istnieją różnice w skali tego zjawiska między

¹⁴Patrz: Zasady gospodarowania środkami... [w:] Materiały..., op. cit.